

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quoad restitutionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. 1. De loco, ubi celebrare quis tenetur.

Quoad peccatum.

Pro hac re duas regulas præ oculis habe. Regula prima. Quando Fundator, vel quicumque Missas, largita sit, postulat, eligit talem Ecclesiam, Capellam, altare v. g. privilegium, principaliter ut ibi præsentia seu Officiatura Missæ adsit, peccatum est ex genere suo mortale alibi celebrare: Ita Bonac. pag. Barbo. Ricc. alii- que apud March. de ord. tract. 3. p. 2. c. 14. a. n. 1.

Regula Secunda. Quæso vero principalis finis fuit velle Missæ Applicationem, non est peccatum mortale alibi celebrare, imò ne veniale quidem, quando constat non curari, nisi de Applicatione. Ratio prioris. Regula est, quia tunc fit contra mentem erogantis elemosinæ. Ratio posterior est, quia cum Sacrificium sit, in quocunque loco, ejusdem valoris; contra disponentis mentem, saltem, in re gravi, nequaquam fit.

Quæ ratione constare possit exposcentes Missas, Præsentiam, non vero Applicationem, vel contra intendisse: diximus supra c. 1. §. 3. a. n. 15.

2. Dixi autem in prima Regula, ex genere suo, nam clari hæc in re parvitatem materię, unde solum veniale peccatum posset, non est ambigendum. Certe Cappellanum obligatum toto anno Missam quotidianam in certo Altari celebrare, si bis, vel ter in anno ibi non celebret, excusant à mortali propter parvitatem materię communiter Doctores cum Dian. p. 2. v. 14. ref. 29. Ego certe, si uno vel altero die feriato, singulis mensibus alibi quis celebraret, non iudicarem in gravi materia delinquere. Obligatum celebrare in Altari privilegiato, si alibi celebret, facilius attingere posse gravitatem materię, quam obligatum in communibus Altaribus, ipsa naturalis ratio dicit, quia nimirum ibi magis invituntur Fideles, quam hic.

3. Excusat item facilius, & merito Delugo de Euch. disp. 21. sect. 2. n. 36. celebrantem in alio Altari, quam in designato, sed in eadem Ecclesia, quam celebrantem in alia Ecclesia à designata: quia scilicet tunc minus receditur à voluntate Missam exposcentis.

4. Notatque ibid. Delugo, Cappellanum quotidianæ Missæ ex rationabili causa celebrare raro alibi, quam in loco designato, neque esse veniale, quia non celebrat Fundator cum tanto rigore suum Cappellanum obligare voluisse.

Illud non est omittendum, si constet Missas esse assignatas in tali loco, ut frequens populus audiatur Sacrum, contingat autem nullos, aut valde paucos ad Missam accedere, posse alibi celebrare, nisi aliud expressum in Fundatione Missæ sit. Ratio est, quia cessante causa præsumitur Fundator velle, ut cesset effectus.

Quoad restitutionem.

5. In hac dubitatione, illud observari debet. Ad quidnam tenetur Sacerdos, ad Præsentiamne, an etiam ad Applicationem? Si ad Applicationem, & non applicat, iam diximus supra c. 1. §. 6. n. 10. & n. 16. ad restitutionem solius stipendij obligari. Quod si finis, propter quem erat Missa applicanda, adhuc persistat, dubium non est, quin ad applicandum teneatur, retento sibi stipendio: quia res integra est & pactum initum servari potest.

6. Si vero debeat Præsentiam, nec tamen celebret in loco designato. Aliqui docent obligari, si ve omillas Missas in loco præscripto celebrare per se, vel per alium, si ve restitueret stipendium, & si sit Beneficiarius collatere fructus Beneficij. Ita Azor. Fagun. Riccius apud March. de ord. v. 3. p. 2. c. 24. n. 7. Aliqui negant obligari ad restitutionem ullam. Ita March. ibid. aliique apud ipsum. Ratio illorum est, quia talis Sacerdos non fit contractui. Ratio horum est, quia licet hic non steterit contractui, cum defecerit in Præsentia, unde & ex genere suo peccaverit mortaliter ut, n. 1. diximus: tamen non peccavit in substantia contra iustitiam, sed contra fidelitatem, quandoquidem dum alibi celebravit ut supponimus, non privavit Fundatorem fructu de bitu Sacri-

ficij: quod ejusdem valoris est, ubicumque offeratur.

7. Hæc posterior sententia mihi magis placet quam constituo, quia hic non debet stipendium reddere, et in jam applicaverit Missam suo stipendio dignam. Nec debet Missam omnissam repetere, quia vere illam non omisit, ut supponimus, sed dixit, applicavitque pro Fundatore, licet in alio loco à designato: solum igitur deberet supplere honorem loco designato debitum, vel commoditatem, quam populus habuisset audiendi Sacrum, sed hanc commoditatem non potest restituere, cum dies illa jam præterierit: illum vero honorem nec restituere tenetur, quia ille idem honor, cum fuerit additus ad illum diem (erat enim cultus illo die exhibendus) non amplius obligat: imò per novum cultum, qui hunc exhibetur, præteritus honor neglectus non refertur, quia homines non advertunt ad antecedentem defectum, quem delere, hoc præsentis cultu intendit Sacerdos.

Non approbatur Diana nec Bonacina.

8. Diana p. 2. r. 14. ref. 29. asserit prædictum Sacerdotem non teneri ad restitutionem, nisi tamen aliquod Suffragium Defunctis subtraxerit, quia videlicet, si in designato Altari celebrasset, aliqui ad eum locum convenissent, ut sacro interessent, & mortuos precibus adjuvassent; & in hoc casu (an) debet Sacerdos aliis precibus compensare.

Sed non placet hæc doctrina, scrupulosq; ingerit Sacerdotibus. Quæso enim te, edisserere, quot quantasque orationes compensabit? Decerne, quot numero fuissent illi, qui in tali Altari Sacrum audissent, quot, qui defunctos orationibus adjuvassent; quanta intermissione orassent, quantum, dum Sacerdos compensat, intentionem exhibeat? hæc enim nosse oportet, ut ad quantum Sacerdos obligetur, & quantum det, decernatur.

At, inquires, hæc à nobis determinari non possunt. Rectè, ergo per illam doctrinam nihil egisti, nisi quod scrupulos ingessisti. Sare quando res tanta laborat indeterminatione (cum subiacet multis erroribus) reduci ad praxim moraliter non potest, unde nec debet. Lege in simili Delugo de Pœnit. d. 26. sect. 15. a. n. 606.

9. Bonacina de Euch. d. 47. uti p. 7. §. 4. n. 5. per similitudinem incedens viam, asserit non esse obligandum Cappellanum, qui Missam debitam alibi celebravit, nisi forte quatenus interea Fundatoris Missam alibi fuisse celebratam, ut si exempli gratia, non celebravit in Altari privilegiato; hic enim violavit fidem datam, cum detrimentum alterius.

10. Verum, pari modo, hæc limitatio in probari potest. Nam inquiri, quantum in portat celebrare in Altari privilegiato? Dices importare plenariam Indulgentiam, atque adeo integram animæ purgantis liberationem. Respondeo. Quid si illa anima erat inter Beatas in Cælo? illi damnum non fecisti, & illi, cui forte illa Indulgentia applicata fuisset à Deo, tu nihil ex justitia debebas. Deinde (dato quod fuisset certa Indulgentia Plenaria) hæc non est ad æqualitatem pro omnibus Animæ enim debenti ut duo prodest Indulgentia Plenaria perfecte illam liberando ab igne: & Animæ debenti ut centum prodest dicta Indulgentia, illum similiter liberando. Quid ergo faciet in tanta indeterminatione Sacerdos? compensare tenetur ut decem, an ut centum? Iterum dices. Celebret deo, sed in Altari privilegiato: nam sic compensabit quantum Deus novit esse necessarium illi animæ, cui detrimentum factum est. Respondeo, ex hoc jam habemus tal. in Sacerdotem non teneri ad Orationes, quia nescit quantum necessarium sint: Sed nec ad iterum celebrandum in Altari privilegiato illum obligare sub novo peccato audeo, (quamvis, ut id faciat, omnino confusio) Ratio est, quia ut supra cap. 1. §. 9. num. 10. & num. 16. vidimus, nec Fideles Sacerdotes censentur contractum inire sub obligatione restituendi tale damnum spirituale, sed solum sub obligatione et ipsæ. Adde quod hic Sacerdos sic cogretur multò plus reddere, quam deberet, ad quod certe nemo cogendus ex iustitia